

Asia: VN/25041/2020

Henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevat säädös- ja muut ehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi

Yleiset huomiot esityksen tavoitteista

Liikennevakuutuskeskus (LVK) kannattaa henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta luopumista ja henkilötunnusten riittävyyden parantamista uusia välimerkkejä hyödyntämällä. Muutokset tulevat aiheuttamaan myös vakuutussektorilla laajoja tietojärjestelmämuutoksia, minkä vuoksi muutoksille on varattava riittävä siirtymäaika. Finanssiala Ry:n tavoin LVK katsoo, että muutosten käyttöönottoa tulisi lykätä suunnitellusta vähintään kahdella vuodella.

LVK pitää esitystä nykyisen henkilötunnuksen rinnalle otettavasta uudesta yksilöintitunnuksesta perustelemattomana ottaen huomioon vähäiseksi arvioidut hyödyt ja uudistuksesta aiheutuvat massiiviset kustannukset. Asiaa aiemmin selvittäneen työryhmän jälkeen tehtyä päätöstä jatkaa muutosten valmistelua rajatummin ja kohdennetummin (henkilötunnuksen kokonaisuudistuksen sijaan) voidaan edelleen pitää validina. Uutta yksilöintitunnusta koskevat vaikutusarvioinnit ovat puutteelliset ja hyödyt kyseenalaiset ottaen huomioon muun muassa käyttöönoton vapaaehtoisuus ja rinnakkaisuus nykyisen hetun kanssa.

Huomiot mahdollisuuteen saada henkilötunnus jo Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella (1. lakiehdotuksen 9 ja 22.2 §)

Tavoite on kannatettava. Jotta henkilötunnuksia hyödyntävät organisaatiot ehtisivät toteuttaa uusien välimerkkien käsittelyn tietojärjestelmissään ennen kuin uusilla välimerkeillä varustettuja tunnuksia aletaan laajemmin jaella, tulisi henkilötunnusten jakelun laajentamisen käyttöönottoa lykätä suunnitellusta vähintään kahdella vuodella.

Huomiot mahdollisuudesta tallettaa ulkomaalaisen henkilön tiedot väestötietojärjestelmään ulkoisen palveluntarjoajan oleskelulupa-asiassa tekemän henkilöllisyydestä varmistumisen perusteella (1. lakiehdotuksen 22.3 §)

-

Etärekisteröintimenettelyä koskevat huomiot (1. lakiehdotuksen 9 a–9 d ja 34 a §)

Esitys on kannatettava, mutta täyden hyötypotentiaalinen saavuttaminen edellyttäisi etärekisteröintimenettelyä varten luodun teknisen kyvykkyyden avaamista myös yksityisen sektorin käyttöön. Etärekisteröinnin käyttöönotto mitä suurimmalla todennäköisyydellä lisää jaettavien henkilötunnusten määrää ja siten aikaistaa uusilla välimerkeillä varustettujen henkilötunnusten jakelua. Kuten yllä on uusien välimerkkien käyttöönoton osalta todettu, myös etärekisteröinnin käyttöönottoa tulisi lykätä suunnitellusta vähintään kahdella vuodella, jotta tarvittavat tietojärjestelmämuutokset ehditään toteuttaa.

Sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevat huomiot

LVK kannattaa esitystä.

Uutta yksilöintitunnusta koskevat huomiot

Esityksestä ei ilmene, missä määrin uusi yksilöintitunnus tulisi jatkossa korvaamaan nykyisen henkilötunnuksen. Vaikutusarvioinnin hyödyt liittyvät kuitenkin tilanteeseen, jossa yksilöintitunnus on korvannut nykyisin käytössä olevan henkilötunnuksen. LVK toteaa, että useat yksilöintitunnuksella haetut hyödyt saadaan kustannustehokkaammin toteutettua muilla hankkeissa jo toteutetuilla toimenpiteillä, ja tulossa olevilla uudistuksella (kuten digitaalisen henkilöllisyyden kehittäminen Suomessa ja EU-tasolla). Finanssiala Ry on arvioinut yksilöintitunnuksen käyttöönoton kustannusten yhteiskunnan tasolla nousevaan miljardiluokkaan. Hanke edellyttääkin laajempaa kustannus-hyöty-vertailua ennen päätöstä käyttöönotosta.

Muut hallituksen esitystä ja alustavaa asetusluonnosta koskevat huomiot

-

Kysymys vain ministeriöille: Seuraako esitykseen sisältyvistä muutosehdotuksista muutostarpeita hallinnonalanne lainsäädäntöön? Jos kyllä, mihin lakeihin muutoksia on tarpeen tehdä ja onko muutokset tarpeen sisällyttää esitykseen liitelakeina?

-

Informaatio-ohjauksen suunnitelma

Ovatko toimenpidesuositukset oikean suuntaisia? Mitä pidätte erityisen hyvänä tai mitä pidätte tarpeettomana?

-

Millä muilla toimenpiteillä henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä sähköisessä asiointissa, käyntiasioinnissa ja puhelinasiointissa?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tai ohjeistuksia tunnistatte eri toimialoilla tai palveluissa, jotta henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tunnistatte, että tunnistustapahtuma olisi tarpeeksi luotettava palvelutapahtumaan nähden ja näettekö tarvetta velvoittaa laajemmin vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöön (millä toimialoilla, missä palveluissa)?

Hanketta pitäisi tarkastella yhdessä digitaalisen henkilöllisyyden kehityshankkeen kanssa. Esimerkiksi puhelinasiointiin liittyviä haasteita voitaisiin ratkaista tässä hankkeessa kehitetyn soveltuvan tunnistamisvälineen tai -tavan kautta. Vahvan tunnistautumisen velvoittavuuden ulottaminen kaikkiin, myös pieniriskisiin palveluihin ja tilanteisiin, ei ole tarkoituksenmukaista.

Henkilötunnuksen vaihtamiskynnyksen madaltamista koskeva arviomuistio

Kommentit muistioon

-

Kronbäck Visa
Liikennevakuutuskeskus